

Rövid közlemények
Kurze Mitteilungen
Notes and observation

Az Arion (Arion) rufus (LINNÉ, 1758)
előfordulása Magyarországon

A hazánkban egyre intenzívebben folyó malakológiai kutatómunka szinte minden évben szolgáltat faunisztikai érdekességet. Az eddigi gyűjtéseink során elhanyagoltuk a határmenti területek alapos vizsgálatát, úgy érezzük, ezeken a területrészekeken még igen sok meglepetéssel kell számolnunk.

Az *Arion rufus* (L.) első példányait szynantrop környezetben BOTKA JÁNOS gyűjtötte Barcson (1980–1984 között, több alkalommal). A hazai irodalomban ez a faj nem szerepel, habár SOÓS (1942) *A. empiricorum* FER. (= *rufus*) néven Kaposvárról, Kőszegről, Budapestről és Szegedről említi, 1959-es munkájában az *A. empiricorum*-ról már ezt írja (p. 116.): „Előfordulását faunánkban hiteles példány nem bizonyítja, de előfordulása várható.”

A faj Nyugat Európában messze elterjedt, így megtalálható Németországban, Franciaországban, Hollandiában és Dániában. Dél felé Bosznia-ig ér, hiányzik a Déli Alpokban. Északon Nagy-Britanniáig, Svédország, Norvégia és Finnország déli részéig található. Északi elterjedési területén többnyire szynantrop élettérben fordul elő.

Az *előfordulás körülményei*: a barcsi általános iskola gyakorlókertjétől és a városi kertészettől a vasúti töltésig egy mélyen fekvő nádas vizenyős terület húzódott, amelyet 1968-tól fokozatosan kiszáritottak, majd kaszálóvá alakítottak, s részben beépítettek. 1982-ben a kaszálót is megszüntették, sportpályává alakították. A fent jelzett területen fordul elő a faj, így a gyakorlókert körüli nádfoltokban, a kertészet körüli akácsarjas ruderalis területeken (ezt 1983-ban megszüntették), az iskola gyakorlókertjében lévő háborítatlan orgonabokrok vastag avartakarójában, valamint ugyanitt az alig bolygatott komposzttelepen. Nagy hőségben a gyakorlókert burgonyaföldjének gyomtalanítása során egy fásodott szárú libatopféle (*Chenopodium* sp.) gyökértövéneél is megfigyelték egy példányát.

Nedvességkedvelő faj, könnyen elképzelhető, hogy eredeti élőhelye a fent említett nedves, vizenyős terület lehetett, ahonnan aztán a megváltozott feltételek visszaszorították.

A példányok szinezete megegyezik KERNEY – CAMERON – JUNG-BLUTH (1983): 4. táblájának 2c ábrájával. A felsorolt irodalom részletesen ismerteti az állat leírását, ökológiáját, a fennálló taxonómiai kérdéseket stb. Ezek ismétlésétől eltekintettünk, csupán az ivarszervek ábráját (1–2), a ligulát (3) és a bélsatorna (4) rajzát mellékeljük.

IRODALOM: KERNEY, M. P. — CAMERON, R. A. D. — JUNGBLUTH, J. M. (1983): Die Landschnecken Nord- und Mitteleuropas. Verlag Paul Parey. Hamburg, Berlin, 384 pp. — LIKHAREV, I. M. — WIKTOR, A. (1980): The fauna of slugs of the USSR and adjacent countries (Gastropoda terrestria nuda). Fauna SSSR, Molljuski III, 5, Leningrad, 437 pp., 576 ff. — SOÓS, L. (1943): A Kárpát-medence Mollusca-faunája. Budapest, pp. VIII + 478. — SOÓS, L. (1959): Mollusca, Tentaculata, Csigák II Gastropoda II, in: SZÉKESY: Magyarország Állatvilága [Fauna Hung.] Budapest, 19 (3): 1—157. — WIKTOR, A. (1973): Die Nacktschnecken Polens (Arionidae, Milacidae, Limacidae) (Gastropoda, Stylommatophora). Monogr. Fauny Polski, 1. Kraków, 182 + 97 pp., 289 ff., 19 maps. — WIKTOR, A. (1983): The slugs of Bulgaria (Arionidae, Milacidae, Limacidae, Agriolimacidae — Gastropoda, Stylommatophora). Ann. zool. 37 (3): 71—206.

BOTKA János, Barcs
VARGA András, Gyöngyös

